

IV. évfolyam, 84. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

UJVIDÉK, 1908.
október 18. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petöfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi ré-
szét illető közlemények intézendők
ilyen közlemények és megkeresé-
seket lapunk nyomdája elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Magyarország külügyi helyzete.

Irtá: Burgyán Aladár orsz. képviselő.

Az a nagy kavarodás, ami az egész világsajtóban észlelhető Bosznia és Hercegovina annektálása folytán, ugyszólván az események előterébe tolják Magyarországot. A magyar királynak erélyes kézzel megtett politikai sakkhuzása egyszerre más képet adott Európa Balkán politikájának és amíg ez egyrészt növelte a kettős monarchia súlyát és tekintélyét az egész külföld előtt, addig másrészt behatódobban terelte Európa figyelmét a magyar királyságra.

Akár milyen színben igyekeznek is feltüntetni osztrák politikusok ennek a két tartománynak annektálását: az iránt mindenki tisztában van az első peretől fogva, aki csak a közjogi helyzetekkel és történelmi vonatkozásokkal kellőképpen szokott számotvetni, hogy *Bosznia és Hercegovina Szent István birodalmának tartozéka* és így maga az annektáció nem a közös uralkodónak, hanem a magyar király tényének tekintendő, aki ezzel eleget akart tenni a hitlevélben és koronázási esküjében ország-világ előtt tett fogadalmának. Nem említve a maroknyi Szerbia szövetségét, amelylyel eddig is csak netvetségessé tette magát egész Európa előtt, úgy tüntetvén fel az annektációt, mintha ezáltal rajta sérelem esett volna, holott történelmileg és a berlini egyezményből is világosan beigazolható, hogy Bosznia és Hercegovina Szerbiának se ingje, se gullérja, tehát semmi köze ehez a két tartományhoz: csupán Anglia és Törökország az a két állam, amely szemrehányásokkal illeti az annektálás miatt külön is Magyarországot.

Törökország, mely ebben az annektálási ügyben az egyedüli vesztes fél, mert ezuttal *formailag is elveszítette fenntartását*, melyet lényegileg már 30 év előtt elveszített a berlini egyezmény folytán, amidőn Magyarország-Ausztria vette át Bosznia és Hercegovina törvénykezését és közigazgatását, szemrehányást tesz nekünk magyaroknak, hogy nem tiltakoztunk az annektálás ellen, holott ezt tőlünk, mint lovagias nemzet-től éppen ök, akik bujdosóinknak ott-hont nyujtottak, joggal elvárhatták.

Anglia szintén lovagiasságunkra hivatkozva, tesz nekünk szemrehányást az annektációval kapcsolatban.

Mindakét szemrehányás egyformán méltánytalan és igazságtalan is. Anglia hivatkozik szabadságharcunkra, amidőn nemzetünk nagy fiát, *Kossuth Lajost*, népgyűléseken ünnepelték angol honpolgárok és rokonszenvéket nyilvánították a szabadságáért és függetlenségéért küzdő magyar nemzet iránt. Csak hogy Anglia megmaradt ennél a rokonszenvenél és ölbetett kézzel nézte a győztes magyar felkelő seregek az idegen orosz hatalom által való leigázását. Akármilyen nagyra becsüli is Magyarország Anglia rokonszenvét, amelyet iránta a multban is tanusított; akármily igaza legyen is Törökországnak, amidőn arra hivatkozik, hogy szabadsághőseinknek száműzetésük alkalmával otthont adott, amire Magyarország ma is csak hálával gondol vissza: mégis igazságtalan az ellenünk emelt szemrehányás, mert Bosznia és Hercegovina odacsatolása Szent István birodalmához már 30 év előtt elhatározott dolog volt, amikor Európa utasítására Magyarország-Ausztria ezt a két régi tartományát a magyar királyságnak okkupálta.

Anglián semmi sérelem nem esett és Törökország már 30 év óta tudja, hogy ezt a két tartományt elvesztette, mert hiszen *Andrássy Gyula gróf*, az akkori külügyminiszter a mai állapot bekövetkezését már 30 év előtt Berlinben elég világosan előre bejelentette.

Nem is lehetett józan észszel Magyarország és Ausztria külügyi politikájáról olyan bamaságot feltételezni, hogy 30 évig, vagy végtelen időig óriási pénzátáradatokkal fentartott, vérrel megszerzett tartományt *szabad prédául* dobjon oda *mindenféle délszláv őrvjögés* céljaira, hogy ez a szabadjára hagyott őrvjögés magát az anyaországot is ragálykép megfertőzze, úgy ahogy már ez folyamatban is volt.

Magyarországnak *becsületbeli kötelessége* eaben a kérdésben támogatni a magyar király politikáját, amelynek célja az, hogy szétoldja Európa állandó viharfészkét, rendet teremtsen a Balkánon azért, hogy a magyar királyságnak visszaszerezze úgy is vérrel elfoglalt két régi tartományát.

Ezzel a visszaesatolással nemcsak Európa nyer, de maga a két tartomány lakossága is, mert a magyar királyság

népe alkotmányos uralom alatt áll és vallásának, anyanyelvének használatában mindenki olyan szabadságot élvez, aminőt sehol másutt Európában. *Vesztes fél* itt igazán nincs is más, csupán az alattomos nagy *délszláv politika* és annak szertefoszlott ábrándjai.

De ez a veszteség: *nyereség* egész Európának!

A kormány ipar-akciója.

Közismeretes, hogy a magas kormány az 1917-ben felállítandó önálló vámterület előkészítése végett, még a mult évben iparos-továbbképző tanfolyamokat létesített. — Ezek a tanfolyamok az önálló iparosokat, ugyszintén az iparossegédeket azokkal a modern, korszerű eszközökkel akarják megismertetni, amelyek nélkül ma már csak a foltozó varga tudja valahogy tengetni életét. Az életerős, versenyképes és exportra is törekvő ipar azonban nem nélkülözheti már azokat az ismereteket, amelyek a művelt nyugati népeknél minden gazdasági tevékenység alapját teszik.

A mi, különben derék, eszes és törekvő iparosztályunknak kettős oknál fogva is meg kell ragadnia a kedvező alkalmat, hogy szakismereteit kitérítő szakképző vezetése mellett gyarapítsák. — Először azért, mert a külföldi verseny elnyom minden alacsonyabb rendű gazdálkodást és diadalra juttatja a tanultabb, körültekintőbb és fejlettebb izlésű ember munkáját. — Másodszor és különösen azért kell és fogják is teljes mértékben méltányolni a kormány áldozatkészségét, mert az épen e napokban lejátszódott világtörténelmi esemény, értjük alatta: Bosznia és Hercegovina annektációját, fényes perspektívát nyit hazai iparosaink és vállalkozóink számára. A magyarok *ősi jogán* terjesztette ki a király uralmát Bosznia és Hercegovinára és ha már a mi vérünkkel áztattuk és a mi pénzünkkel kultiváltuk talaját, akkor szükséges, hogy e területi terjeszkedésnek gazdasági hasznát is lássuk. — Ipari és kereskedelmi jövőnk a Balkánon van, de azt a jövőt munkával kell megalapozni és értelemmel kell a külföldi verseny ellen biztosítani.

Ezt az értelmet kifejleszteni és az iparoságot a gazdasági harc fegyvereivel felszerelni van hivatva az az országos akció, amelynek iparos-továbbképzés a neve és amely akció itt városunkban is megkezdte működését.

Folyó évi november 1-én ugyanis az áll. felső kereskedelmi iskola épületében a következő tanfolyamok fognak megnyitni: üzleti fogalmazás, számtan és mértan, szabadkézi rajz, szerkesztő és ábrázoló rajz, továbbá építő-

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

MENYASSZONYI KELENGYE

finom vászon és fehérnemű szükségleténél sziveskedjék KRÓN KÁROLY FIA vászon és fehérnemű áruházához UJVIDÉKEN alapítva 1860-ban fordulni, ahol minták és költségvetések szívesen állnak rendelkezésére.

ipari rajz (ez utóbbi nemcsak kőművesek és ácsok, hanem építő lakatosok, asztalosok és bádigosok számára is).

A tél folyamán, febr. 1-én, a cipészek számára még könyvviteltan és szakrajz is fog előadatni, feltéve persze, hogy — ami előreláthatólag bizonyos — lesz elegendő jelentkező.

Ezek a kurzusok nem kizárólag szakismereteket fognak a hallgatóknak közölni, hanem olyan általánosan képző tárgyak adatnak majd elő — mint: fogalmazás, számtan, mértan, könyvvitel, — amelyek az iparosság szellemi és értelmi színvonalát akarják emelni és így társadalmi helyzetüket is javítani lesznek hivatva.

Ha még azt is figyelemre méltatjuk, hogy az előadások ingyenesek és csak az igénybeveendő eszközök használatáért kell egy egészen elenyészően kis díjat megtéríteni, akkor méltán tekinthetünk avval a várakozással a közeli megnyitás elé, hogy városunk céldudatos iparossága meg fogja tölteni az előadási termeket.

Ipari továbbképző tanfolyamok.

A kormány az idén is több rendbeli ipari továbbképző és szakrajztanfolyamot létesítvén városunkban, ezek vezetője Niedermayer Gyula igazgató az érdekelt iparosokhoz — a tanfolyamokat részletesen ismertető — következő körlevelet intézte:

Tisztelt Uram!

Bizonyára ismeretes Uraságod előtt, hogy mult télen városunkban ipari továbbképző és különböző ipari-szakrajztanfolyamok, a nyár folyamán pedig cipészipari-szakrajztanfolyam fennállott.

Tekintettel arra, hogy városunk az ipar terén kiváló helyet foglal el, a magas kormányunk, melynek egyik főtörekvése az ország iparának emelése, az idei tél folyamára újból még több és terjedelmesebb tanfolyamok felállítását engedélyezte.

Ebből kifolyólag a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága intézkedett, hogy a tél folyamán 7 különböző tanfolyam szerveztessék Ujvidéken. Ezen tanfolyamokon előadott tárgyak, azok időbeosztása és tartama a következő:

1. *Üzleti fogalmazás*: tart 1908. november 1-től 1909. évi január 31-ig, hetenkint kétszer este 7—9-ig.

2. *Számtan és mértan*: tart 1908. évi november 1-től 1909. évi január 31-ig, hetenkint kétszer este 7—9-ig.

3. *Szerkesztő és ábrázoló mértani rajz*: 1908. évi november 1-től 1909. évi február 28-ig hetenként háromszor este 7—9-ig és vasárnap 9—12-ig.

4. *Szabadkézi rajz*: 1908. évi november 1-től 1909. évi március 31-ig hetenként 3-szor este 7—9-ig.

5. *Építőipari szakrajz*: tart 1908. évi november 1-től 1909. évi március 31-ig hetenként 3-szor este 7—9-ig és vasárnap d. e. 9—12-ig.

6. *Könyvvitel cipésmesterek részére*: tart 1909. évi február 1-től 1909. évi március 31-ig hetenkint kétszer este 7—9-ig.

7. *Cipészipari szakrajztanfolyam segéd részére*: tart 1909. évi január 1-től 1909. évi február 28-ig hetenkint 5-ször este 7-9-ig.

A tanfolyamokra jelentkezni lehet okt. 15-től kezdve hétköznap d. u. 5—7-ig és vasárnap d. e. 9—11-ig az áll. felső keresk. iskola épületében, földszint ajtó 11. Niedermayer Gyula igazgatónál, a tanfolyamok vezetőjénél.

Az első négy tanfolyamra bármely szakmájú iparos jelentkezhetik, az építőipari szakrajztanfolyamra az ácsok, kőművesek, épületlakatosok-asztalosok és bádigosok. A 6-ik és 7-ikre csak a cipészek. Egy és ugyanazon jelentkező több tanfolyamon is vehet részt.

A tanfolyamok ingyenesek és csak a beiratkozás alkalmával előre, beiratkozási díj címén a következő csekély díjak fizetendők: Üzleti fogalmazásra 1 k., Számtan-mértanra 1 k., Szerkesztő és ábrázoló mértani rajzra 2 k., Szabadkézi rajzra 2 k., Építőipari szakrajzra 3 k., Ipari könyvviteltanra 2 k., Cipészi szakrajzra 2 k.

A tanfolyam vezetősége bizton reméli, hogy Uraságod örömmel fogja megragadni ezt az alkalmat és szaktávágó ismereteinek mélyítése és bővítése céljából minél több tanfolyamra fog beiratkozni. Nemcsak a hazai iparunk tesz ezáltal hasznos szolgálatot, nem csupán általános miveltetésének érdeme fog ebből Uraságodra is háramlani, hanem ugyszólván költségmentesen saját boldogulásának előfeltételeit is megteremti.

Niedermayer Gyula
a tanfolyamok vezetője.

Szender Gusztáv ügye

a közig. bizottság előtt.

Mint már m. számban jeleztük, a f. hó 14-i közig. bizottsági ülésnek legnevezetesebb tárgyát Szender Gusztáv, városi alszámvevő fegyelmi ügye képezte, melynek historikumát lapunk hasábjain már részletesen ismertettük. E fegyelmi ügy a közig. bizottság elé Szender Gusztávnak a polgármester felfüggesztő határozata ellen beadott felebbezése folytán került. Dr. Szlezák Lajos, városi főügyész, ezen ügy előadója, részletesen ismertette a fegyelmit megelőző vizsgálat és a hivataltól való felfüggesztés ismert okait és bevilágított a rosszhiszemű alaptalan vádak sötét légijárába, melynek bosszútól vezérelt kikürtölésével a városi alszámvevő egy egész, becsületes tisztikar reputációját akarta ország-világ előtt megemmisíteni.

Ezen előadás alapján a közig. bizottság a következő egyhangú véghatározatot hozta: A polgármester véghatározata azon részbeni változtatással, hogy Szender Gusztáv ellen a fegyelmit megelőző vizsgálat csak az 1886. XXIII. t. c. 1. §-a a.), pontja alapján rendeltetik el és hogy panaszolt a felfüggesztés

tartamára nem már f. október 1-től, hanem csak a polgármesteri határozatnak hivataltól való felfüggesztést kimondó részének jogerőre emelkedését követő hó elsejétől részesítendő lakpénzén felül fizetése 1/3 részében és azon időpontig azonban összes illetményeit megkapja, — egyebekben helybenhagyatik. — A városi számvevőség utasítatik, hogy Szender Gusztávnak f. é. október 1-től visszatartott illetményét — további intézkedésig szabályszerűen folyósítsa. Jelen véghatározat Szender Gusztávnak azon figyelmeztetéssel adatik ki, hogy az ellen a belügyminiszterhez intézendő és 15 nap alatt beadandó felebbezéssel élhet.

A polgármester határozatát a közig. bizottság a következő indokokkal találta helybenhagyandónak:

mert ezen határozatban felsorolt fegyelmi vádpontok oly természetiek, hogy azok bebizonyítása esetén Szender Gusztáv alaposan lesz *sulyos kötelességsértéssel* vádolható. Hasonlóképp helybenhagyandó volt a polgármesteri határozatnak a hivataltól is — jelen határozat módosító rendelkezése szerint — a fizetéstől való felfüggesztést kimondó része is, mert ezt a felmerült és a polgármesteri határozatban felhívott körülmények indokolják. Annál is inkább volt helybenhagyandó a neheztelt határozat e része, mert panaszolt ellen a 190/főisp. 907. és 480 és 481/eln. 908. sz. határozatokkal már két esetben a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat jogerősen elrendeltetett és jelen esetben is a fegyelmi vétségek halmazata látszik panaszoltat terhelni.

Közműhely Ujvidéken.

Az ipari és kereskedelmi statisztikát figyelemmel kísérve sajnálattal látjuk, hogy a külföldi ipari termékek beözönlése hazánkba folyton nő.

Ha ezen növekedés egy részét a fogyasztás és szükséglet emelkedésének is tudjuk be, még ezen optimisztikus felfogás mellett sem biztathatjuk magunkat avval, hogy a hazai ipar érezhetően kezdi kiszorítani a külföldi gyártmányokat.

Ezen tény különösen elméleti szempontból vizsgálva szinte megmagyarázhatatlan.

Mert hogy áll a dolog?

A külföldi illetve osztrák ipari termelő itt szerzi be a nyers anyagot, *kiszállítja*, ott feldolgozza, azután *visszaszállítja* és itt forgalomba hozza. Tehát minden külföldi ipari termék kétszeres szállítási költséggel megterhelve kerül a magyar vevőhöz. Egyébként is hátrányban van a külföldi iparos a honival szemben. Ugyanis a hazai ipar érdekében indított sokféle mozgalomnak ha nincs is meg a várt eredménye, de valami hatása mégis csak van. A sok buzdítás mégis csak fog valamit rajtunk, mint az különben a hatóságok, intézetek szükségleteinek beszerzésénél nyilvánul.

Olcsó és megbízható bevásárlási forrás!

Ajánlja dusan felszerelt raktárat, arany, ezüst-ékszerek, órákban és china-ezüstben. — Elvállal e szakmába vágó minden munkákat. Minden nála vásárolt javított óráért 1 évi jótállás.

TAUSCH JÁNOS

arany, ezüstműves, ékszerész és órás. Ujvidék,
Kossuth Lajos-utca 10. (fő-utca)
a Szerb keresztény.

Hogy a hazai ipar mindezek dacára még sem lendül fel a kívánatos mértékben, annak több oka van. Egyik jelentékeny ok az, hogy a mi iparosaink nem rendelkeznek *elegendő tőkével*. Tudjuk, másképp mozog az üzletvilágban, kinek elegendő pénz áll rendelkezésre, mint az, akinek nincs tőkéje, esetleg hitele is korlátolt.

A tőkehiány mellett sok más előny hiába való, nem lehet kihasználni és viszont. Ezen és sok más bajon jelentékenyen segíthetünk, ha iparosaink *célszerűen egyesülnek*. Az egyesülés növeli a tőkét, hitelt, növeli az összeköttetést, csökkenti az üzleti kiadásokat stb. stb. Iparosainknak tehát egyesült erővel kellene felvenni a versenyt az osztrák konkurrensokkal. Az iparosokra legalkalmasabb egyesülés a *közműhely*. Ott lehet legjobban érvényre juttatni az egyesülés előnyeit. Ilyen közműhely létesítése Ujvidéken nem ütközik nehézségbe. Ujvidék elég intelligens város arra, hogy az ilyen intézmény kellő támogatásra találjon. Másrészt, ha iparosaink az ügyet helyes alapon szervezik, saját köreiken kívül is fognak támogatásra találni. Így a város vezetői ismételtelen tanúságát adták annak, hogy érzéklük van minden közérdekű ügy iránt. A kormányról pedig tudjuk, hogy a kereskedelmi kormány jelenlegi vezetője *minden helyes ipari mozgalmat* minden elődjénél jobban támogat. Tehát csakis az érdekelt iparosokon mulik az ügy.

Hogy ilyen közműhelyt mikép és milyen rendszerrel kell létesíteni, hogy az tényleg előnyös és hasznos legyen, arról csak akkor lehet szó, ha a felvetett eszme visszhangra fog találni.

Hollós Márton
mérnök.

HIREK.

Személyi hír. Dr. Balla Aladár főispán e hó 15-én a r. gyorsvonattal részint hivatalos ügyben, részint hogy családját téli otthonába kíséresse, Budapestre utazott, honnan tegnap szombaton délben ismét visszaérkezett.

A polgármester szabadságon. Dr. Demetrovits Vladimir polgármester e hó 15-én 14 napi szabadságra utazott; távollétében Profuma Béla alpolgármester helyettesíti.

Rendkívüli közgyűlés. Vár. törvényhatóságunk holnap, okt. 19-én a közbiztonság és az új főgimnázium ügyében rendkívüli közgyűlést tart.

Házi estély. A Magyar Kaszinó ez idényben első házi estélyét jövő szombaton, okt. 24-én rendezi s az az előjelekből ítélve, jó sikerűnek és látogatottnak ígérkezik.

Sportegyleti közgyűlés. Az „Ujvidéki Sport-egylet” e hó 11-én, vasárnap tartott közgyűlésén megejtette a tisztújítást, melynek eredményeképp elnök lett: Mayer József, alelnök Kojov János, titkár Vermes Gyula, pénztárnok Löwenberg Lajos, művezető Gál Ferenc. Ezenkívül 12 tagu választmány választatott meg.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kürthy Mária ujvidéki áll. polg. iskolai segédtanítónót ugyane minőségben a szarvasi áll. polg. iskolához helyezte át.

Nagy katonahangverseny. Ma, vasárnap este a Mayer szálló összes helyiségeiben a pétervárad 70-ik cs. és kir. gy. e. teljes zenekara *Čermak József* karnagy személyes vezetésével ez évadbeli *első* nagy katonai hangversenyét rendezti, melynek műsora változatos, új és szép. Kezdeté fél 8 órakor. Belépődíj 20 kr.

Öngyilkosság. Krypiakievicz Vince nyug. cs. és kir. százados hosszas, betegségtől gyötört életét megunva, öngyilkossági szándékból be-retvával megvágta nyakát. Bár a sérülés nem volt életveszélyes, a teljesen elgyengült ember vérveszteségben elhalt.

Rendőri intézkedések. Jójárt János h. főkapitány a közbiztonságot és közegészséget tartotta szem előtt, midőn — igen helyesen — elrendelte, hogy a vámsorompóknál a gázlámpák egész éjjel égjenek, továbbá hogy a Schwarz fuvarosok mögötti személtlerakodás tilos, általában a város területén sehol sem szabad szemetet lerakni, hanem azt a vágóhid mögötti Dunába szabad csak önteni. Ugyancsak a Schwarz és gázgyár közti területen újabb limán és mocsarak képződtek, melyeknek eltávolítása és a terület feltöltése iránt megtörtént a hatósági intézkedés. Közegészséget veszélyeztető abuzus volt eddigéig, hogy a város köröskörül trágyadombokkal volt elárasztva. Ezen is segít a kapitánysági rendelet, mely a meglevő trágyadomboknak elhordását 3 napon belül hagyja meg és semmiféle trágya lerakását a város körül meg nem engedi, de kötelezi a gazdákat, hogy azt nyomban földjükre vitessék ki.

Szerencsétlenség. A kendergyárban alkalmazott Lednitsky Boris 16 éves leány e hó 17-én a kendergerobbenező gép körül foglalkozva ki akarta venni a kendert, de oly szerencsétlenül nyult utána, hogy a gép elkapta jobb kezét és annak nagy részét *összeronc*csolta annyira, hogy valószínűleg amputálni kellene kezét; azonnal kórházba szállították.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 9—16-ig bejelentett születések 21, még pedig 14 fiu, 7 leány; meghalt: 16.

Osak egy virágszálat. Hogy csak egy virágszálat adjunk a halottak koszorujából a halál jegyeseinek élete visszaváltására, — ezzel a jelszóval nagyszabású akció indul vármegyénkben és városunkban. Vármegyénk alispánja nemes szívétől indítatva maga vette kezébe a belügyminiszter által engedélyezett könyöradománygyűjtést. A vármegye összes főszolgabíróit fölhevta közreműködésre. És ennek a buzgóságnak köszönhető, hogy még a legkisebb falucskában is megindul az egyesület gyűjtőtársolyába a gyűjtés. A tarsolyok izléses kivitellük: oldalukon ezzel a főirattal: „Adakozzunk a tüdőbetegeknek!” Van egy nyílásuk az adomány befogadására. E hó 24-én indul meg a gyűjtés és célja mintegy száz szegénysorsu folyamodó *tüdőbeteget azonnal szanatoriumon elhelyezni*, ezenfelül új intézményeket főleg dispansereket létesíteni a tüdőbetegeknek. Minden egyes ridikülben megszámolt összeget az egyesület hivatalos lapja külön nyugtáz. Örömmel írjuk, hogy az ember szeretet nemes versenyében a mi vármegyénk és városunk előljár s nemeslelkű hölgyek a

temetői gyűjtést is kezükbe vették. Városunkban a gyűjtést *Piukovich Ferencné* urasszony rendezti, ki igazán nemes szívre valló buzgósággal fáradozik azon, hogy városunk áldozatkész közönsége minél tekintélyesebb összeget juttasson a halál jegyeseinek megmentésére.

Az ügyvédek nyugdíja. Az igazságügy-miniszter rendeletet intézett a szabadkai kamarához, amelyben felszólítja, hogy az ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetek közgyűlésének megtartása céljából az intézeti tagokat mielőbb válassza meg és a névsort november végéig közölje a miniszteriummal. Günther igazságügyminiszter ugyanis már január elsejével életbe akarja léptetni a törvényt, ami ügyvédi körökben nagy örömet kelt.

Halálozás. Bellán Mátvás dunacsébi földbirtokos, nagyiparos és vm. tvh. bizottsági tag e hó 12-én életének 46. évében, hosszas betegség után meghalt.

Ügyvédi kör Baján. A bajai ügyvédek a zombori ügyvédi kör mintájára kört alakítottak részint a kartársi surlódások békés elintézésére, részint az ügyvédi kar tekintélyének öregbítésére és az ügyvédi érdekek védelmére. Elnökül Allaga Ottó, alelnökül pedig Rajk Aladár dr. orsz. képviselő választatott.

Fizetéseképtelenség híresztelése büntetendő. A kir. kuria egy konkrét esetről kifolyólag kimondta, hogy aki egy kereskedőről, vagy kereskedő-társulatról a lapjain az azt híreszteli, hogy fizetéseképtelen, vagy csőd előtt áll, ez által büntetendő cselekményt követ el.

Gyermekek bélhurutja és védekezés ellene. Kimerítő statisztika hiteles adatai szerint, az *első gyermekév halálozásainak* 60—70 %-a az emésztő szervek megbetegedéseire esik. Hogy ezek a megbetegedések a hibás táplálkozásból erednek: nem szorul bizonyításra. A nyári forróság, a máskor sem megbízható tejben ilyenkor nyüzsgő baktériumok, az általuk okozott vegyi homlása a tejnek, alig észrevehető indispozíció a gyermeknél és beköszönt minden rémével a rettegett bélhurut, az orvosoktól találoan gyermekcholera-nak bélyegzett betegség. — A különben oly nagy tápláló értékű tejtől. De azért adjunk tejtáplálékot a gyermeknek; csak hogy olyat, a melyik nem bomlik, a melynek állandó össze-

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjétek meg álmatlan éjszákától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyesek lesznek.

A gyermek szereti a

SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkori helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni. 1—4 Kapható minden gyógyszerárban.

Gyümölcs élvezete után a gyomor indispozíciója stb., valamint cholera ellen loghatásosabb

óvszerül
igyék

COGNAC-ot

gróf Keglevich István utódai,
Promontor hírneves gyárából.

Hirdetmény.

A piacon levő (II. Rákóczi Ferenc-utca 2. szám) volt *Jovanovits Pánta-féle* üzlethe-
lyiség 1908. november hó 1-től kiadó.

Közelebbit *Petőfi-utca 10. szám alatt a*
tömeggondnoknál.

Hirdetmény.

Van szerencsém ezennel szives tu-
domásul adni, hogy *„Wagner és társai*
egyesült szikvizgyár”-féle részvényei-
met eladom. Mult évben a részvények
45% tiszta nyereséget hoztak. Köze-
lebbit nálam tudhatni meg. Jomann
Vencel.

2-3

Az ujvidéki I. kiházasítási kölcsönös segély-
egylet mint szövetkezet igazgatóságának

Meghívó

értesítése arról, hogy 1908. október hó 25-én,
vasárnap 2 órakor, Ujvidéken, a Daloskör
(Alkotmány-utca 12.) nagytermében

rendkívüli közgyűlés

lesz, amelynek tárgysorozata a következő:

1. Megnyitás és határozóképesség megállapítása.
2. Jegyzőkönyvhitelesítők választása.
3. Az alapszabályok 108. §-ának megfelelően a 32. és az 55. §§-ok értelmezése, illetve kiegészítése.
4. A felügyelő-bizottság és választmány kiegészítése.
5. A díjhátralékosok kifizetése körüli átmeneti intézkedések megállapítása.
6. Berokszítás és jegyzőkönyv-hitelesítés.

Az igazgatóság.**Csödttömegeladási hirdetmény.**

Alólírott csödttömeggondnok ezennel köz-
hírré teszem, hogy vb. Jovanovits Pánta és
társa, ujvidéki cégnek csödttömegéhez tartozó
és a csödeljárás 1-563 és 572-574. tételei
alatt összeirt 8425 k. 60 fillérre becsült (15801
k. 73 fillér beszerzési árral bíró) divatáru
kereskedésben rendszeren raktáron tartani szo-
kott divatáru a választmánynak folyó évi
október hó 13-án kelt határozata alapján egy
tömegben zárt ajánlati versenytárgyalás útján
el fognak adni.

Ajánlattevők ajánlataikat a választmány
elnökének: dr. Kubinyi Károly ujvidéki ügy-
védnek zárt borítékban folyó évi október hó
27-én délután 5 óráig tartoznak átadni, ille-
tőleg beküldeni és ugyan addig és ott a becs-
értéknek 10%-kát azaz 842 k. 56 fillért kész-
pénzben bantpénzzel letenni.

Az ajánlatok felett a csödválasztmány
folyó évi október hó 29-ig fog határozni, de
fenntartja magának a jogot, hogy esetleg a
legkedvezőbb ajánlatot is visszautasíthatja.

Tömeggondnok és a választmány az árak
minősége, mennyisége, leltár adatai helyessége
tekintetében szavatosságot nem vállal.

Vevő tartozik a vételösszeget a tömeg-
gondnok kezeihez készpénzben azonnal lefizetni,
ellenesetben bantpénzre elvessz és jogában áll
a választmányának a tömeg értékesítése végett
bármely módon rendelkezni.

Vevő viseli a vételi illetéket és tartozik
a verseny eredményének kihirdetésétől szá-
mitott 3 napon belül az árakat elszállítani.
Ugyanazon időponttól a tömeget érhető min-
den veszély vevőt terheli.

A leltár és árutár a tömeggondnok köz-
benjöttével bármikor megtekinthető. Ajánlat-
tevők tartoznak ezen feltételeket magukra
nézve kötelezőknek elismerni.

Kelt Ujvidéken 1908. évi október 14-én.

Dr. Belohorszky János
tömeggondnok.

7833. tkv. 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Kárpát Géza ujvidéki lakos végrehajtató-
nak Mogics Pál és neje Zsivkov Mária végre-
hajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében
a kérelem következtében a végrehajtási ár-
verés 200 kor. tőkekötvétel, ennek 1908. évi
április hó 28-tól járó 6% kamatai, 101 kor.
80 fill. perbeli és végrehajtási, már megállá-
pitott, valamint jelenlegi 24 kor. 80 fill. és a
még felmerülő költségek kielégítése végett
az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146.
§-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék
mint telekkönyvi hatóság területén levő az
ófutaki 159. sz. betétben A. + 1 sorsz. a.
Mogics Pál és neje Zsivkov Mária tulajdonául
felvett 5 hr. 159. ö. i. sz. ház és udvarra
(házaszályadó alapján) 1600 kor.-ban ezennel
megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül
1908. évi december hó 16. napjának d. u. 3.
órája Ófutak községéhez tüzetik ki.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingat-
lan a kikiáltási áról alul eladatni nem fog.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 160
kor. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c.
42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az
1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügymin.
rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpá-
pirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az
1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bant-
pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1908. évi október hó 2-én.

Molnár,

kir. törvényszéki bíró.

Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy
igazán jó és hatásos háziáztartó várni lehet.
Óro az egészségnök, fertőtlenít, erősít és
adzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan
mint szájjvíz, haj- és bőrápolószor.

— Szükséges minden háztartásban. —

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld
utánvétel vagy a pénz előzotes beküldése után

KOSMOS laboratorinm, GYÖR.

Kapható mindenütt.

1-20

**Tüdőbefegek, gyomor, bél, veseba-
josok, köszvényesek megmentője,
a legegészségesebb üdítő asztali ital**

A MÁLNÁSI
Siculia
ARTÉZI GYÓGYVÍZ

KAPHATÓ MINDENÜTT

FŐ-**BRÁZAY KÁLMÁN** CÉGNEU
RAKTÁR: BUDAPEST, VIII., JOZSEF-KÖRUT 37/39.

Orvosfanárok véleményei, használati
utasítás minden üveghez van mellékelve

Hirdetmény és felhívás.

Az *„Ujvidéki Kereskedők és Iparosok*
Hitelintézete mint szövetkezet felszámolás
alatt” a K. T. 249 §-ában foglalt rendelke-
zéshez képest közhírré teszi, hogy nevezett
szövetkezet az 1908. évi február hó 16-án
tartott közgyűlési határozat és az ujvidéki
kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróságnak
5750. P. 908. sz. végzése alapján feloszlik,
illetve felosztott olyképp, hogy összes aktívait
és passzívait az Ipar és Kereskedelmi Takarék-
pénztár Részvénnytársaság ujvidéki bej. cégnek
átadta. A hivatkozott §. intézkedéséhez képest
felhívatom a fent megnevezett szövetkezet
hitelezői, hogy jelen hirdetmény harmadszori
közvetételétől számított 6 hó alatt esetleges
követeléseiket annál is inkább érvényesítsék,
mert ennek elmulasztása esetén a jelzett ha-
táridő lejártával a szövetkezet vagyonának
végeleges felosztását és a szövetkezet cégének
törlését mi sem fogja többé akadályozni.

Kelt Ujvidéken, 1908. október hó 6-án.

UJVIDÉKI KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK

1-3

HITELINTÉZETE MINT SZÖVETKEZET

FELSZÁMOLÁS ALATT.

*Fürst János, s. k.**Hajós Miksa, s. k.*

25367. sz. Kig. 1908.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az ártézi fürdő
kutja földgázának kibaszolására vonatkozólag
folyó évi szeptember hó 18-án kiirt pályázati
hirdetmény tárgyalanná vált, minthogy a tör-
vényhatósági bizottság elhatározta, hogy a
fürdőépületben világítás és erőátvitel céljaira
szükséges áramot a villamos társulattól szer-
zi meg.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1908.
évi október hó 12. napján.

Dr. Demetrovics Vladimir s. k.,

1-1

polgármester.

MÁV 237030/908.

Pályázati hirdetmény.

Alólírott igazgatóság a máv vonalain
illetve műhelyeiben 1909. és esetleg 1910.
évben szükséges kefekötő áru anyagok, neve-
zetesen különféle ecsetek és kefek szállítására
ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat és
azok egy évi mennyiségét feltüntető ajánlati
úrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az
ajánlattételnél kötelező részletes módzatokat
tartalmazó ajánlati felhívás az alólírott igaz-
gatóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakos-
tály”-ánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) díjtala-
nul kapható. Az előirt módon kiállított,
egy kor. bélyeggel ellátott ajánlatok az ivon-
kint 30 fill. bélyeggel ellátott és aláirt ajánlati
felhívással együtt sértetlen borítékban elhe-
lyezve, a cég pecsétjével lepecsételve, legkés-
őbb f. október 22-én déli 12 óráig a fent-
említett szakosztálynál benyújtandók, vagy
posta útján oda küldendők. Az ajánlat borítéka
e felirással látandó el: „Ajánlat 237030/908.
számhoz”.

Bantpénz gyanánt az ajánlandó cikkek
egy évi értékének 5%-a, legkésőbb f. október
21-én déli 12 óráig a budapesti központi fő-
pénztárnál akár készpénzben, akár állami
letétekre alkalmas értékpapirokban teendő le.
Bantpénz nélkül, vagy később benyújtott,
valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az
előirt módon tételnek, vagy amelyek az alá-
írandó ajánlati felhívás nélkül, továbbá le
nem zárt és le nem pecsételt s nem sértetlen
borítékban nyujtatnak be, vagy távirati uton
érkeznek, végül pótajánlatok figyelembe nem
fognak vétetni.

Budapest, 1908. szeptember hóban.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

ŐSZI ÉS TÉLI UJDONSÁGAINK

meglepő nagy választékban raktárra érkeztek.

LÖWY MÁTYÁS ÉS TÁRSA divatáruháza.

57-100

UJVIDÉKEN, Főter. „Erzsébet szálloda“ épület

Villatetek

Dr. Adamovich és Dr. Slezak urak villáival határosan, a Fruskagora legszebb vidékén, az Irigi országuton, gyönyörű kilátással a városra és erdőre, melyek 15 perc alatt a Kamenicai hajóállomástól az 1909. évtől kezdve közlekedendő társas kocsival elérhetők, jutányosan eladók. Közelebbi felvilágosítással készségesen szolgál

Schwarz József,
Ujvidék, Maltér 12. szám.

Szabászati és varróiskolámat

Budapestről Ujvidékre helyeztem át és **havi 5 frtért tanítok szabni és varrni**, tanítványaim saját maguknak készíthetik ruhájukat.

Nógrádi Sándorné,
Thököly Imre-utca 16. szám.

Eredeti stassfurti

18-20

40 %-os KÁLISÓT ÉS KAINITOT, valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

KALMÁR VILMOS

a stassfurti Kálisyndikátus vezérképviselője: Budapest, VI. Andrassy-ut 49.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főter, saját ház Pazar berendezés, látványosság. **Telefon 105.**

ALAPITATOTT 1866-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilvrium kereskedés.

Bel- és külföldi borok.

Likörök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservék
Vadak
Hizlalt szárnyas
Finom felvágott és hús-
Neműek.

Legfinomabb teák.

Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler Gerbeaud
Sütemények és bonbonok
Mézeskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

Önközött gyümölcs.

Töltött francia
Dinnye
Magyar és francia pezsgők
Kassai s prágai sodar
Angol husos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

Ozsonnák és jurok részére hideg plattnik és halak diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Ár lap ingyen és bérmentve.

CSAK BRESSLAUER női ruha szalonjában

Ujvidék, Duna-utca 22.
készíttetnek a legjobb angol
kosztümök, francia
toalettek

és

MENYASSZONYI KELENGYÉK
A LEGOLCSÓBB ÁRAKON.

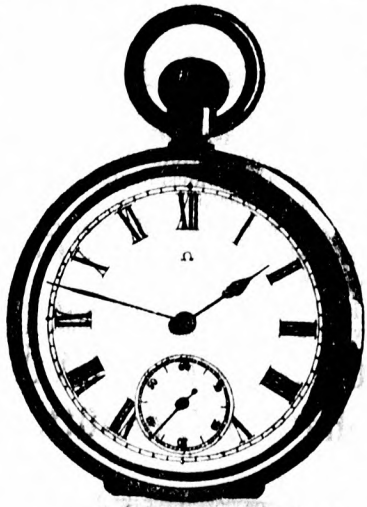
6-10

Eladó ház.

A Magyar-utca 39. számú ház előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó.

Központi Hitelintézet
részvénytársaság.

3-3

Az általam javításra elvállalt óráért (törésen kívül) jótallok, hogy t. megbízomnak avval 3 évig baja nem lesz. — Kérem csak egyszer megkísérteni és meglesz győződve.

Kérem figyelni!

Nem okvetlen szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken

II. Rákóczy Ferencz-út 20. szám alatt

minden óra pontos javítása, (különleges órák, ismétlő chromometer, chronograf és verőszoborak kivételével), csak 90 kr.-ba = (1.80 k.) kerül, ha a szerkezetnek valamelyik része nem hiányzik.

Egy lánchuzamú óra pontos javítása	75 krajcár.
ébresztő	65
zsebóra rugó betevés	55
zsebóra fedél felrugó	45
üveg bármily vastag	15
mutató	12
kulcs	4

FISCHER M. mű-órásnál.

Honi gyártmány!

ZIKMUND és TÁRSA

Honi gyártmány!

UJVIDÉKI GÉPGYÁRA ÉS VASÖNTÖDÉJE

ajánlja saját gyártmányu és legjobb szerkezetű:

„Hercules“ szőlő sajtolóit.

Kukorica darálót.

Tricúrjeit.

Drill vetőgépeit.

Kukorica morzsolót.

Járgányait.

„Duna“ lánckutait.

Szezska vágóit.

Vasekét.

Benzin- és gázmotorok.

Szállít teljes téglagyári- és malom berendezéseket.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselőket keresünk.

Nyomatott Hirschenhauser Benó könyvnyomdájában Ujvidéken.

